

En sådan vurdering må derfor ske på det tidspunkt, hvor det er aktuelt at foretage indgrebet, og hvor de nærmere omstændigheder, som indgrebet foretages under, er kendt.

Det følger imidlertid af notitsen, at et indgreb, hvorefter medlemmets ret til tilbagebetaling af det frivilligt indbetalte bidrag bortfalder, hvis efterlønsordningen afskaffes, efter Justitsministeriets opfattelse må antages at udgøre ekspropriation.

Dette betyder - som det populært siges til sidst i notitsen - at det indbetalte bidrag ikke »er tabt for medlemmet«.

3. De rejste spørgsmål.

3.1. Justitsministeriet har forstået underspørgsmålene a)-e) således, at det ønskes vurderet, om det vil udgøre ekspropriation efter grundlovens § 73, hvis efterlønsordningen ændres på den måde, der er angivet i underspørgsmålene, og det i den forbindelse bestemmes, at medlemmerne ikke har ret til at få det frivilligt indbetalte bidrag tilbage.

Spørgsmålet er med andre ord, om en sådan ændring af efterlønsordningen udgør et ekspropriativt indgreb i medlemmernes ret til at få det frivilligt indbetalte bidrag tilbage.

Dette spørgsmål er alene relevant, hvis det må antages, at den nævnte ændring af efterlønsordningen vil udløse ret for medlemmerne til at kræve tilbagebetaling, således at ændringen kan siges at udgøre et indgreb i denne ret.

Vurderingen af, om der vil være ret til tilbagebetaling, må som udgangspunkt afhænge af (en fortolkning af) den lovgivning, som efterlønsordningen bygger på. Denne lovgivning er endnu ikke tilvejebragt, idet arbejdsministeren som nævnt ovenfor i pkt. 1 for nylig har fremsat forslag til ændring af arbejdsløshedsforsikringsloven m.v. (L 174).

Under hensyn hertil finder Justitsministeriet ikke at burde udtale sig nærmere om spørgsmålet.

3.2. Efter Justitsministeriets opfattelse må det antages, at retten til tilbagebetaling i givet fald vil udgøre en »ejendomsret«, der nyder beskyttelse efter grundlovens § 73. Herom henvises til pkt. 2.2 ovenfor.

Vurderingen af, om et indgreb i retten til tilbagebetaling vil udgøre ekspropriation, beror herefter - som nævnt i pkt. 2.3 - på et samlet skøn over indgrebets beskaffenhed.

En sådan vurdering må efter Justitsministeriets opfattelse ske på det tidspunkt, hvor det er aktuelt at foretage indgrebet, og hvor de nærmere omstændigheder, som indgrebet foretages under, er kendt.

Af betydning for udøvelsen af dette skøn vil navnlig være begrundelsen for indgrebet, i hvilken grad indgrebet er generelt eller konkret, samt indgrebets intensitet, herunder om efterlønnen til det pågældende medlem under den ændrede ordning vil overstige værdien af de frivillige indbetalinger af efterlønsbidrag.